

Sabeu d'on ve l'expressió *anar de gorra*?

«Prendre part en una cosa de franc. Sota el nom de gorra han estat distingides i qualificades diverses peces del vestit, sobretot el masculí, destinades a cobrir el cap a tall de barret, però sempre de caient senzill, usades per la gent pobra i sobretot pels criats i servents, que no usaven capell, ja que aquest sols podia ésser vestit pels senyors. Quan aquests viatjaven, solien portar algun servidor, el qual, com ells, s'allotjava en els hostals i les posades on els primers feien parada, però l'hostalatge del servei era de categoria inferior, així en el menjar com en el dormir.

I era costum corrent i terme general entre hostalers, en fer el compte, dir *tants senyors i tants que van de gorra*, i entre aquests segons hi havia compresos tota mena de criats, cotxers, minyons de peu, mulaters i tota altra mena d'acompanyament que havia dormit i menjat sense haver de pagar-se l'hostalatge.»

Joan Amades, *Refranyer català comentat*. Memòria Digital de Catalunya.

Noms curiosos

Os bertran

L'os *bertran* és una altra denominació de l'os *sacre*, que segons el DIEC és 'l'os de la columna vertebral propi de l'ésser humà, constituït per cinc vèrtebres soldades entre elles, que forma la part posterior de la pelvis', però en sentit figurat s'usa també per indicar 'mandra, peresa', per exemple en les frases fetes *fer-li mal l'os bertran* o bé *tenir l'os bertran* (o simplement *tenir l'os*).

Os de la música

Articulació del colze; part posterior de l'articulació del braç i l'avantbraç, que és ex-

tremadament sensible als cops secs. *No t'has donat mai un cop a l'os de la música? És dels més dolorosos que pots donar-te al braç.*

Os del matrimoni

Còccix. Os petit articulat amb el sacre que constitueix l'extremitat caudal de la columna vertebral en l'ésser humà i certs simis.

Consultes

Fonts: DIEC2, OPTIMOT, TERMGAT

Correcà-correcans i pipicà-pipicans

Correcà. Àrea especialment equipada perquè els gossos hi puguin córrer.

Zona d'higiene canina, pipicà, Pipican®. Àrea especialment equipada perquè els gossos hi puguin fer les seves necessitats.

La forma *pipicà*, procedent de la marca *Pipican*, s'ha acabat acceptant com a sinònim del genèric *zona d'higiene canina*. El terme *correcà* està format de manera paral·lela.

Esquena d'ase

El terme *esquena d'ase* s'usa especialment en l'àmbit agrícola i forestal amb el sentit següent: 'Perfil transversal de la superfície d'una calçada, en forma de llom i amb pendent a banda i banda per desguassar cap a les vores l'aigua de la pluja'.

Préssec pla o paraguaià

Préssec de forma aplanada, de pell més o menys rogenca i polpa dolça i sucosa. Segons la varietat dialectal són també adequades les denominacions catalanes *bresquilla plana* i *melicotó pla*. A la Plana Alta i a la Plana Baixa, al País Valencià, aquest tipus de préssec es coneix específicament amb la forma *bresquilla del rollet*.

Nectarina plana o platerina

Nectarina de forma aplanada, de pell més o menys rogenca i polpa dolça i sucosa.

Piula

Petard petit i de poca potència.

Webs

Coneixeu els diables i les bèsties de foc del Vallès Oriental? A *Diablers del Vallès Oriental* trobareu tota la informació.

El *Vocabulari dels Sanfermines* recull tot els termes d'aquestes festes tradicionals de la ciutat de Pamplona.

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què vol dir **virolla**. La solució correcta era la **4. Volta completa que fa un vehicle sobre el seu eix vertical, provocada pel derrapatge de les rodes del darrere**. La guanyadora ha estat la Paqui Jiménez García, fan del Servei de Català de Mollet.

Ara preguntem què vol dir **firar-se**?

1. Anar-se'n.
2. Impacientar-se vivament.
3. Fer-se el valent.
4. Comprar-se alguna cosa a la fira, en una botiga, etc.

Per concursar, heu d'enviar la resposta de l'endevinalla a mollet@cpnl.cat. La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà de premi el llibre *Els noms de lloc i de persona de Mollet del Vallès* d'Enric Garcia-Pey (CEM) i una bossa de cotó, amb nanses, estampada al Taller Alborada.

Molletés Fira
Un gran mercat

Fer el tato

Fer el badoc, badocar. Passejava per la fira fent el tato.

Fer senes

Fer un bon negoci o guany.

Sucre filat o cotó fluix de sucre

Llaminadura gran amb forma de núvol composta de filaments de sucre generalment acolorit embolicats al voltant d'un bastonet, que serveix per subjectar-la.

Ajuntament de
Mollet del Vallès

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA